

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2015/1794

2015 m. spalio 6 d.

kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2008/94/EB, 2009/38/EB ir 2002/14/EB bei Tarybos direktyvų 98/59/EB ir 2001/23/EB nuostatos, susijusios su jūrininkais

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalies b punktą, kartu su 153 straipsnio 1 dalies b ir e punktais,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami į įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 153 straipsnį Europos Parlamentas ir Taryba, laikydami į įprastos teisėkūros procedūros, gali direktyvomis nustatyti būtiniausius laipsniško įgyvendinimo reikalavimus siekiant gerinti darbo sąlygas ir darbuotojų informavimą bei konsultavimą su jais. Tokiose direktyvose privaloma vengti nustatyti neproporcingas sąnaudas arba tokius administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, kuriais būtų varžomas mažųjų ir vidutinių įmonių, kurios yra tvaraus ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo varomosios jėgos, kūrimas ir plėtojimas;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/94/EB ⁽⁴⁾, 2009/38/EB ⁽⁵⁾ ir 2002/14/EB ⁽⁶⁾ ir Tarybos direktyvos 98/59/EB ⁽⁷⁾ ir 2001/23/EB ⁽⁸⁾ tam tikriems jūrininkams netaikomos arba valstybėms narėms leidžiama jų jiems netaikyti;

⁽¹⁾ OL C 226, 2014 7 16, p. 35.

⁽²⁾ OL C 174, 2014 6 7, p. 50.

⁽³⁾ 2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2015 m. rugsėjo 18 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/94/EB dėl darbuotojų apsaugos jų darbaviui tapus nemokiam (OL L 283, 2008 10 28, p. 36).

⁽⁵⁾ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL L 122, 2009 5 16, p. 28).

⁽⁶⁾ 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002 3 23, p. 29).

⁽⁷⁾ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/59/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo (OL L 225, 1998 8 12, p. 16).

⁽⁸⁾ 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001 3 22, p. 16).

- (3) 2009 m. sausio 21 d. komunikate „Europos Sąjungos jūrų transporto politikos strateginiai tikslai ir rekomendacijos iki 2018 m.“ Komisija pabrėžė, kad svarbu sukurti integruotą teisinę sistemą siekiant jūrų sektorių padaryti konkurencingesnį;
- (4) išimčių buvimas ir (arba) galimybė jas pradėti taikyti gali sukliudyti jūrininkams visapusiškai naudotis jų teisėmis į tinkamas ir teisingas darbo sąlygas ir teisėmis į informaciją ir konsultacijas arba apriboti galimybes visapusiškai naudotis tomis teisėmis. Jei išimčių buvimas ir (arba) galimybė jas pradėti taikyti nėra pagrįsti objektyviomis priežastimis, o jūrininkai nėra vertinami vienodai, nuostatos, kuriomis tokios išimtys leidžiamos, turėtų būti išbrauktos;
- (5) dėl dabartinės teisinės padėties, kuri iš dalies susidarė dėl specifinio jūrininkų profesijos pobūdžio, skirtingose valstybėse narėse taikomas nevienodas požiūris į tos pačios kategorijos darbuotojus atsižvelgiant į tai, ar tos valstybės narės taiko išimtis ir neprivalomas išimtis, kurias leidžiama taikyti pagal galiojančius teisės aktus, ar jų netaiko. Nemažai valstybių narių tų neprivalomų išimčių netaikė arba jas taikė tik ribotai;
- (6) 2007 m. spalio 10 d. komunikate „Integruota jūrų politika Europos Sąjungai“ Komisija nurodė, kad tokia politika grindžiama aiškiu pripažinimu, kad visi Europos vandenynų ir jūrų klausimai yra tarpusavyje susiję ir kad su jūra susijusios strategijos turi būti kuriamos bendrai, jeigu norima pasiekti pageidaujamų rezultatų. Ji taip pat pabrėžė, kad reikia didinti Sąjungos piliečiams skirtų jūrų sektoriaus darbo vietų skaičių ir kokybę ir kad svarbu gerinti darbo sąlygas laivuose, *inter alia*, investuojant į mokslinius tyrimus, švietimą, mokymą, sveikatą ir saugą;
- (7) ši direktyva atitinka strategiją „Europa 2020“ ir jos užimtumo tikslus ir strategiją, kurią Komisija išdėstė 2010 m. lapkričio 23 d. komunikate „Naujų įgūdžių ir darbo vietų darbotvarkė. Europos pastangos kiekvienam suteikti darbą“;
- (8) vadinamosios mėlynosios ekonomikos sektorius užimtumo ir bendrosios pridėtinės vertės atžvilgiu sudaro didelę Sąjungos ekonomikos dalį;
- (9) pagal SESV 154 straipsnio 2 dalį Komisija konsultavosi su socialiniais partneriais Sąjungos lygiu dėl galimos Sąjungos veikimo linkmės šioje srityje;
- (10) palaikydami socialinį dialogą, jūrų sektoriaus socialiniai partneriai pasiekė bendrą sutarimą; tai yra labai svarbu šiai direktyvai. Tuo bendru sutarimu užtikrinta tinkama pusiausvyra tarp poreikio gerinti jūrininkų darbo sąlygas ir poreikio tinkamai atsižvelgti į sektoriui būdingus ypatumus;
- (11) atsižvelgiant į ypatingą jūrų sektoriaus pobūdį ir specifines darbuotojų, kuriems daromas poveikis šia direktyva išbrauktomis išimtimis, darbo sąlygas, būtina pritaikyti kai kurias direktyvų, kurios yra iš dalies keičiamos šia direktyva, nuostatas, kad jose atspindėtų šio sektoriaus ypatumai;
- (12) atsižvelgiant į pastarųjų metų technologinę plėtrą, visų pirma susijusią su ryšių technologijomis, informavimo ir konsultavimosi reikalavimai turėtų būti atnaujinti ir taikomi taip, kaip tinkamiausia, be kita ko, naudojantis naujomis nuotolinio ryšio technologijomis, taip pat didinant interneto prieinamumą ir užtikrinant jo pagrįstą naudojimą laivuose, kad būtų geriau įgyvendinama ši direktyva;
- (13) neturėtų būti daromas poveikis jūrininkų teisėms, kurias apima ši direktyva ir kurias valstybės narės suteikė nacionalinės teisės aktuose, kuriais įgyvendinamos direktyvos 2008/94/EB, 2009/38/EB, 2002/14/EB, 98/59/EB ir 2001/23/EB. Šios direktyvos įgyvendinimu neturėtų būti remiamasi siekiant pateisinti bet kokią padėties, jau esančios valstybėse narėse, pablogėjimą;
- (14) Tarptautinės darbo organizacijos 2006 m. konvencija dėl darbo jūrų laivyboje siekiama užtikrinti deramas jūrininkų darbo ir gyvenimo sąlygas numatant sveikatos ir saugos standartus, teisingas įdarbinimo sąlygas ir profesinį mokymą, užtikrinti sąžiningą laivų savininkų konkurenciją visuotinai taikant konvenciją ir garantuoti tarptautiniu mastu vienodas sąlygas tam tikrų (bet ne visų) darbuotojų teisių srityje, nepriklausomai nuo

pilietybės ar laivo vėliavos. Ta konvencija, Tarybos direktyva 2009/13/EB ⁽¹⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvomis 2009/16/EB ⁽²⁾ ir 2013/54/ES ⁽³⁾ nustatomos jūrininkų teisės į deramas darbo sąlygas įvairiose srityse, numatytos nuoseklios jūrininkų teisės ir apsauga darbe, be to, jomis prisidedama prie vienodų sąlygų, be kita ko, Sąjungoje;

- (15) Sąjunga turėtų stengtis pagerinti darbo ir gyvenimo sąlygas laivuose ir išnaudoti inovacijų galimybes, kad jūrų sektorius taptų patrauklesnis Sąjungos jūrininkams, įskaitant jaunus darbuotojus;
- (16) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. jūrininkų darbo sąlygų ir jų informavimo bei konsultavimosi su jais pagerinimo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (17) šioje direktyvoje atsižvelgiama į pagrindines teises ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma teisės į tinkamas ir teisingas darbo sąlygas ir teisės į informaciją ir konsultacijas įmonėje. Ši direktyva turėtų būti įgyvendinta laikantis tų teisių ir principų;
- (18) todėl direktyvos 2008/94/EB, 2009/38/EB, 2002/14/EB, 98/59/EB ir 2001/23/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2008/94/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2008/94/EB 1 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Jeigu tokios nuostatos jau taikomos pagal jų nacionalinės teisės aktus, valstybės narės šios direktyvos gali toliau netaikyti namų darbininkams, kuriuos samdo fizinis asmuo.“

2 straipsnis

Direktyvos 2009/38/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/38/EB iš dalies keičiama taip:

- 1. 1 straipsnio 7 dalis išbraukiama;
- 2. 10 straipsnio 3 dalis papildoma šiomis pastraipomis:

„Specialaus derybų organo arba Europos darbo tarybos narys, arba tokio nario pakaitinis narys, kuris yra jūrų laivo igulos narys, turi teisę dalyvauti specialaus derybų organo arba Europos darbo tarybos posėdyje, arba bet kuriame kitame posėdyje laikantis bet kurių pagal 6 straipsnio 3 dalį nustatytų procedūrų, jeigu tas narys arba pakaitinis narys tuo metu, kai vyksta posėdis, nėra išplaukęs į jūrą arba nėra valstybės, kuri nėra laivybos įmonės buveinės valstybė, uoste.

⁽¹⁾ 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinanti Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/63/EB (OL L 124, 2009 5 20, p. 30).

⁽²⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/16/EB dėl uosto valstybės kontrolės (OL L 131, 2009 5 28, p. 57).

⁽³⁾ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/54/ES dėl tam tikrų vėliavos valstybės įsipareigojimų užtikrinti, kad būtų laikomasi 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir kad ji būtų vykdoma (OL L 329, 2013 12 10, p. 1).

Posėdžiai, kai tik įmanoma, turėtų būti suplanuoti taip, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos dalyvauti nariams arba pakaitiniams nariams, kurie yra jūrų laivų įgulų nariai.

Tais atvejais, kai specialaus derybų organo arba Europos darbo tarybos narys, arba tokio nario pakaitinis narys, kuris yra jūrų laivo įgulos narys, negali dalyvauti posėdyje, apsvaustoma galimybė naudotis, jeigu įmanoma, naujomis informacinėmis ir ryšių technologijomis.“

3 straipsnis

Direktyvos 2002/14/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2002/14/EB 3 straipsnio 3 dalis išbraukiama.

4 straipsnis

Direktyvos 98/59/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 98/59/EB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnio 2 dalies c punktas išbraukiamas;
2. 3 straipsnio 1 dalyje po antros pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Jeigu planuojamas kolektyvinis atleidimas iš darbo yra susijęs su jūrų laivo įgulos nariais, darbdavys informuoja valstybės, su kurios vėliava laivas plaukioja, kompetentingą instituciją.“

5 straipsnis

Direktyvos 2001/23/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2001/23/EB 1 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Ši direktyva taikoma jūrų laivo perdavimui, kai jis yra įmonės, verslo arba įmonės ar verslo dalies perdavimo, kaip apibrėžta 1 ir 2 dalyse, dalis, jeigu perėmėjas yra Sutarties taikymo teritorinėje erdvėje arba jeigu perduodama įmonė, verslas arba įmonės arba verslo dalis lieka Sutarties taikymo teritorinėje erdvėje.

Ši direktyva netaikoma, jeigu perdavimo objektas yra išimtinai tik vienas ar daugiau jūrų laivų.“

6 straipsnis

Apsaugos lygis

Šios direktyvos įgyvendinimas jokiais aplinkybėmis nėra pagrindas mažinti bendrą asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, apsaugos lygį, valstybių narių jau užtikrintą srityse, kurioms taikomos direktyvos 2008/94/EB, 2009/38/EB, 2002/14/EB, 98/59/EB ir 2001/23/EB.

7 straipsnis

Komisijos teikiamos ataskaitos

Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir socialiniais partneriais Sąjungos lygmeniu, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai 4 ir 5 straipsnių įgyvendinimo ir taikymo ataskaitą ne vėliau kaip 2019 m. spalio 10 d.

8 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2017 m. spalio 10 d. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

9 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

10 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2015 m. spalio 6 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

N. SCHMIT
